

EL NOBLE LLINATGE MILITAR DE L'ESCRITOR JOSEP M.^a DE SUCRE I DE GRAU

Adrià CANAL i MORÉ

El 1969 morí l'intel·lectual, poeta, escriptor i pintor Josep M.ª de Sucre i de Grau. Infatigable conversador, participà en innumerables tertúlies i des de 1906 encetà la crítica d'art. Com a poeta va deixar llibres de poesia; *Apol noi* (1910), *Ocell daurat* (1920), *Poema bàrbar d'en Serrallonga* (1921) i *Poema de abril y mayo* (1922). Autodidacte, en la pintura es decantà cap a l'expressionisme.

Deixà unes *Memorias* en dos volums, publicades el 1963.

Josep M.ª de Sucre i de Grau va néixer a la vila de Gràcia el 23 de març de 1886, al carrer de Riego n.º 13, ara anomenat Bretón de los Herreros, i fou batejat a la parròquia dels "Josepets" el 4 d'abril de 1886. Fou el més gran dels sis fills que tingué el matrimoni format per Joan de Sucre i Llopis (Gràcia 1857-Barcelona 1900) - procurador dels tribunals i, durant un cert temps, tinent d'alcalde de la vila de Gràcia- i per Cèlia de Grau i Vila (Sants 1857-Barcelona 1950), besneboda del qui fou president de la Primera República Estanislau Figueras.

D'aquests sis fills, solament en sobrevisqueren tres: Josep M.^a (1888-1969), Conxita (1896-1978) -que restaren solters- i Joan (1890-1971), casat amb Clementina Blasco García (1899-1983), de la qual tingué dues filles i un fill que viuen a Santa Coloma de Gramenet.

El llinatge dels Sucre és d'origen francès i es remunta al segle XV quan el 1430 Jean de Sucre, senyor de Francelin i governador de Narbona, passà a Flandes per servir Felip el Bo, duc de Borgonya. Més tard, quan aquest territori començà a formar part de la corona espanyola, els Sucre es declararen servidors lleials del rei d'Espanya.

Fou Carlos Adrián de Sucre y d'Yve, senyor, després baró i més tard creat marquès de Preux, per Reial Carta de 2 d'agost de 1680, (en la qual el rei Carles II l'autoritzava de portar una corona de marquès a l'escut), qui creà la branca dels Sucre a Catalunya. Nasqué al castell de Preux au Bois (Flandes) al gener de 1637 durant les guerres dels espanyols contra els francesos. Quan aquests s'apropriaren una bona part del territori flamenc amb el Tractat dels Pirineus (1659) i la Pau de Nimega (agost de 1678-febrer de 1679) l'expatriaren per haver servit fervorosament els espanyols i passà a Catalunya com a governador militar de la plaça de Girona i

de la Cerdanya el 1684. L'any 1694 el tornem a trobar com a governador militar de la mateixa plaça, essent general d'artilleria i més tard defensant la plaça de Cadis durant la Guerra de Successió (1702-1714). El 30 de novembre de 1708 fou nomenat governador i capità general de la ciutat de Cartagena d'Índies, càrrec que no va arribar a exercir perquè el seu fill Carlos Francisco de Sucre y Garrido (~1672-1746) -el qual havia estat nomenat "tinent de rei" de la mateixa plaça- va ésser fet presoner l'agost de 1709, juntament amb la seva família, pels anglesos, davant les costes del Cap Finisterre, quan es dirigia a Brest (França) per reunir-se amb el seu pare i fer la travessia junts cap a Cartagena d'Índies. Carlos Adrián de Sucre y d'Yve va rebre llavors l'ordre del rei Felip V de retirar-se a Madrid, on va morir el 18 de novembre de 1712. Fou enterrat a la parròquia madrilenya de San Martín amb l'hàbit de cavaller de l'Orde d'Alcàntara, amb el qual havia estat investit el 1699.

Es va casar tres vegades. La primera amb M.ª Buenaventura Carlota Isabel Sánchez Garrido y Pardo, filla d'un tinent general que havia estat governador de Gant i després de Luxemburg. Tingueren onze fills. De les altres dues no deixà descendència.

D'aquests onze fills, Carlos Francisco de Sucre y Garrido fou governador de Santiago de Cuba (1723-28) i Nova Andalusia (1733-40) i avantpassat del mariscal d'Ayacucho, Antonio José de Sucre i de Alcalá (1795-1830) -lloctinent de Simón Bolívar, que alliberà l'Equador i Bolívia i de la qual va arribar a ésser el primer president-, de la reina Fabiola de Bèlgica (n. 1928) i de la futura gran duquessa de Luxemburg M.ª Teresa Mestre (n. 1956).

El fill gran, Carlos de Sucre y Garrido (Preux au Bois 1665-Barcelona 1736), succeí el seu pare en el marquesat de Preux. Es distingí a la Guerra de Successió i arribà a ésser tinent coronel de cavalleria. El 4 de setembre de 1718 va ésser ascendit a coronel del Regiment de Cavalleria de Sevilla i fou, més tard, "tinent de rei" de la Ciutadella de Barcelona. Del seu matrimoni amb Mariana Fernández Ibáñez y Díez de Arguijo, filla d'un capità de cavalleria, nasqueren dos fills: M.ª Guadalupe i Miguel Carlos.

Miguel Carlos de Sucre i Fernández, tercer marquès de Preux (~1710-Sant Pere de Premià 1751), fou capità reformat de dragons del Regiment de Villaviciosa i tinent coronel agregat a la plaça de Barcelona. El 1747, essent regidor perpetu de l'ajuntament barceloní, comprà amb la seva esposa, M.ª Magdalena de Vallejo y del Puerto (filla del qui fou intendent general de Mallorca, Manuel de Vallejo), la masia Torres amb les terres, capella i celler, al poble de Premià de Dalt. Tingueren dos fills: Manuel M.ª de Sucre i de Vallejo (Barcelona 1747-Sant Pere de Premià 1816), el qual succeí el seu pare en el marquesat de Preux quan només tenia 4 anys, i Agustí M.^a, que morí als 5 anys. D'altra banda, heretà de la seva mare una finca amb terres d'oliveres a Higuera de Calatrava, província de Jaén.

Es casà dues vegades. La primera amb la palentina Ramona Antonia Rubín de Ceballos y Cobo (1762-1795) -neboda del qui fou bisbe de Jaén i inquisidor general Agustín Rubín de Ceballos y Bravo-, de la qual tingué un fill: José M.ª de Sucre y Rubín de Ceballos (Baeza 1783-Barcelona 1853), cinquè marquès de Preux, casat amb Marianna Llurià i Misser (Barcelona 1791-1854) i pares de quatre filles: Mar-

garida (1822-1857), casada amb el propietari de l'ermita de la Cisa i del mas Can Cisa de Premià de Dalt, Pere Cisa i Cisa, del qual tingué una filla i de qui ha quedat descendència a Premià de Mar, on hi ha un carrer dedicat a Margarida de Sucre i Llurià; Teresa (1824-1870), soltera; M.ª Anna (Barcelona 1826-1898), casada amb el farmacèutic i propietari eivissenc Primitiu Llobart i Riera (Eivissa 1823-1852), del qual tingué un fill, Ignasi (Eivissa 1851-1852), i una filla, la meva rebesàvia Manuela Llobart i de Sucre (Eivissa 1848-Barcelona 1920) i de la qual ha quedat descendència a Barcelona; i finalment, Maria (~1828-1863), soltera.

De la segona muller, M.ª Felipa de Heñarritos y de la Peña, Manuel M.ª de Sucre y de Vallejo, tingué quatre fills més: Narciso (1800-1882), militar, casat i amb la descendència extingida; M.^a del Carmen (morta de petita el 1823); Gaspar (~1810-1864), militar, casat també i amb la descendència extingida; i Carlos de Sucre y de Heñarritos (Barcelona 1808-Gràcia 1886), militar, i avi patern de Josep M.ª de Sucre i de Grau. El 1828 va ésser donat d'alta al batalló de Voluntaris Reialistes de Barcelona. Al juliol de 1835 se'n va anar a les files carlines i formà part de la guàrdia del pretendent a la corona d'Espanya i el 1836 va sortir d'expedició cap al País Basc amb dos batallons d'infanteria i tres esquadrons de cavalleria i recorregué València, Aragó i Castella la Nova. Va acompanyar el pretendent a l'exili i no s'acollí al Conveni de Bergara. Es casà dues vegades, la primera amb Mercè Prats i Berenguer, tia del general Prim, que li donà quatre fills: Manuel, Carles, Amèlia i Carolina, i la segona, amb Carme Llopis i Duran, tia de la cantant Maria Barrientos, que li donà dos fills: Manuel (Gràcia 1855-Girona 1894), casat i sense descendència, i Joan de Sucre i Llopis (Gràcia 1857-Barcelona 1900), pare de Josep M.ª de Sucre i de Grau.

TRES SERRES

En un dels mapes de butxaca, o plegats, que s'ha editat fa poc temps, he llegit el mot Tres-serres, o Tres Serres, aplicat a una masia de la vall de Lord, prop dels Bastets. Aquesta masia és anomenada per la gent del país *Trasserra*. Una altra masia i partida de Cardona porta el mateix nom; el 1339 és anomenat el coll de Trasserra; més tard es diu Trasserres, ja que molts topònims tendeixen a pluralitzar-se.

La situació geogràfica de Trasserra de Castelltort és la part obaga de les Serres o pla de Busa; la de Cardona també es troba darrera els serrats de les muntanyes de la sal.

Un altre topònim de la vall de Lord va escrit Treslord i està situat darrera la mola de Lord. En els tres casos el topònim llatinitzat era translord, o transserra, i és lògic, doncs, que s'escrigui *Trasserra* i Traslord.

A.B.